

۵ نهاد موثر بر عرضه پول

۱. بخش خارجی اقتصاد از طریق دارایی خارجی
۲. بخش غیر دولتی از طریق C (سکه و اسکناس در دست مردم)
۳. بخش بانکی از طریق e (سکه و اسکناس نزد بانکها یا سپرده آزاد)
۴. بخش دولتی از طریق بدهی به بانک مرکزی
۵. بانک مرکزی از طریق سپرده قانونی

بانک مرکزی و وظایف آن

بانک مرکزی بعنوان مؤسسه مالی مهم، مستقل و مقتدر سیاست های پولی را تعیین می کند .

۷ وظیفه ی مهم :

۱. بانک ناشر اسکناس
۲. نماینده بانکدار، مشاور و راهنمای دولت
۳. متولی ذخایر بانکهای تجاری و تخصصی

وظایف بانک مرکزی

۴. متولی ذخایر خارجی ملی

۵. آخرین قرض دهنده

۶. اتاق پایاپای

۷. کنترل کننده ی اعتبارات

از مهم ترین وظایف است در جلوگیری از نوسانات وسیع اقتصادی مؤثر است

تفاوت وظایف بانک مرکزی و بانک های تجاری

۱/ فعالیت های بانک مرکزی انگیزه منفعت طلبانه ندارد .

۲/ بانک مرکزی بعنوان بانکدار دولت بر فعالیت دولت اثر گذار است.

۳/ بانک مرکزی به طور مستقیم با مردم سروکار ندارد .

۴/ بانک مرکزی سپرده های مردم را قبول نمی کند .

ترازنامه بانک مرکزی

از دو قسمت منابع و مصارف تشکیل شده است .

در منابع دارایی های خارجی، بدهی دولت به بانک مرکزی بدهی بانکها به بانک مرکزی و سایر

دارایی ها هستند .

در مصارف سکه و اسکناس در دست مردم، سکه و اسکناس در دست بانکها، سپرده قانونی و سپرده

آزاد، سپرده دولتی، بدهی های ارزی، حساب سرمایه و سایر بدهی ها هستند.

دو روش محاسبه پایه پولی

پایه پولی (H) پول پر قدرت نامیده می شود .

۱ . از روش منابع :

خالص دارایی های خارجی بانک مرکزی + خالص بدهی دولت به بانک مرکزی + بدهی بانکها به

بانک مرکزی + خالص سایر دارایی ها

۱- خالص دارایی های خارجی = دارایی خارجی - بدهی ارزی

۲- خالص بدهی دولت = بدهی دولت - سپرده دولت

۳- خالص سایر دارایی = سایر دارایی - سایر بدهی - سرمایه

۲ . از روش مصارف :

سکه و اسکناس در دست مردم + سکه اسکناس نزد بانکها + سپرده قانونی + سپرده آزاد

مثال ۱ پایه پولی

منابع	مصارف
۱۵۰۳۵.۵	سکه و اسکناس دست مردم ۱۰۶۷۳
۴۵۳۶۰.۸	سکه و اسکناس نزد بانکها ۱۰۱۲.۸
۱۰۴۲۰	سپرده قانونی ۱۵۴۶۲.۷
۸۹۷.۵	سپرده آزاد ۵۸۳۸
	سپرده بخش دولتی ۹۸۵۷.۹
	سرمایه ۴۲۸
	بدهی ارزی ۴۰۸۴
	ودیعه ثبت سفارش ۱۰.۳
	پیش پرداخت اعتبارات ۳۲۴۲.۵
	سود ویژه ۵۵۰۰
	سایر بدهی ها ۱۵۶۰۴.۹

$$از روش منابع = ۱۵۰۳۵.۵ - ۴۰۸۴ + ۴۵۳۶۰.۸ - ۹۸۵۷.۹ + ۱۰۴۲۰ + ۸۹۷.۵ - ۱۵۶۰۴.۹ - ۱۰.۳ - ۳۲۴۲.۵ - ۵۵۰۰ - ۴۲۸ = ۳۲۹۸۶.۵$$

$$از روش مصارف = ۱۰۶۷۳ + ۱۰۱۲.۸ + ۱۵۴۶۲.۷ + ۵۸۳۸ = ۳۲۹۸۶.۵$$

مثال ۲ پایه پولی

منابع	مصارف
۷۷۵	سکه و اسکناس دست مردم ۱۸۰
۱۳۰۰	سکه و اسکناس نزد بانکها ۱۷۵
۳۰۰	سپرده قانونی ۴۰۰
۲۸۰	سپرده آزاد ۲۴۵
	سپرده بخش دولتی ۸۴۵
	سرمایه ۱۵۵
	بدهی ارزی ۵۳۰
	سایر بدهی ها ۱۲۵

$$از روش منابع: (۷۷۵ - ۵۳۰) + (۱۳۰۰ - ۸۴۵) + ۳۰۰ + (۲۸۰ - ۱۲۵ - ۱۵۵) = ۱۰۰۰$$

$$از روش مصارف = ۱۸۰ + ۱۷۵ + ۴۰۰ + ۲۴۵ = ۱۰۰۰$$